

Sygn. akt VI U 2066/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: W. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 14 maja 2013 r., znak:(...)

w sprawie: W. C.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. C. prawo do emerytury od dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu W. C. prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 27 i art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej jako: „ustawa emerytalna”). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż prawo do emerytury nie zostało ubezpieczonemu przyznane, ponieważ nie legitymuje się on 20 letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, który wniósł o jej zmianę, wskazując, iż wydana przez pozwany organ rentowy decyzja nie uwzględnia do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od (...r.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawca W. C. (ur. dnia (...)) dnia (...).r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury na podstawie art. 28 ustawy emerytalnej. Na podstawie dołączonych do wniosku dokumentów, za bezspornie wykazany staż ubezpieczeniowy, organ rentowy przyjął 18 lat i 27 dni, w tym 5 miesięcy i 26 dni stanowiły okresy nieskładkowe. Postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem pozwoliło na zaliczenie do stażu ubezpieczeniowego, jako okresu uzupełniającego, pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu przez wnioskodawcę 16 roku życia. Wnioskodawca w gospodarstwie rolnym rodziców pracował od (...).r. Było to gospodarstwo, w którego skład wchodziły grunty o powierzchni przeszło(...) ha położone w miejscowości L., częściowo zabudowane budynkiem mieszkalnym i stodołą. Zajmowano się produkcją rolną (uprawa zboża) oraz hodowlą zwierząt gospodarskich. Wnioskodawca do (...) r. uczył się w szkole podstawowej, a następnie pracował w gospodarstwie, między innymi pomagał przy pracach w polu, zbiorze buraków cukrowych, żniwach. Oporządzał również inwentarz żywy. Zimą wykonywał pracę w oborze i karmił zwierzęta. Wykonywane obowiązki nie zajmowały mu mniej niż 6 godzin dziennie. W gospodarstwie większość prac była wykonywana ręcznie, nie było wówczas maszyn.

Ubezpieczony był zameldowany na stałe w L. od (...).r. w B. dokąd się wyprowadził wraz z rodziną.

dowody: poświadczenie zameldowania– k. (...) akt sądowych; zaświadczenie o posiadaniu gospodarstwa – k. (...) akt rentowych; zeznania świadków: Z. N., J. Ł., M. S. oraz ubezpieczonego – zapis A/V na płycie CD na k. (...)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 28 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym przed dniem (...) r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny, w przypadku wnioskodawcy urodzonego do dnia (...).r. wynoszący co najmniej (...).lat;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla mężczyzn. Przy ustalaniu prawa do emerytury zarówno na podstawie art. 27, jak i art. 28 ustawy emerytalnej okresy składkowe i nieskładkowe uzupełniane są okresami wymienionymi w art. 10 ust. 1 tej ustawy w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresu wymaganego do przyznania emerytury. Art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej daje możliwość uwzględnienia pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu przez ubezpieczonego 16 roku życia. Zgodnie z powołanym przepisem przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując jako okresy składkowe, przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. Wcześniej analogiczne unormowanie zwarte było w art. 5 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 z późn. zm.). Niewątpliwie aby praca w gospodarstwie rolnym rodziców mogła zostać uznana za okres uzupełniający powinna być wykonywana przed dniem 1 stycznia 1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy (a więc co najmniej w rozmiarze 4 godzin dziennie). Praca ta musi mieć przy tym charakter stały, co oznacza gotowość (dyspozycyjność) do wykonywania pracy rolniczej, gdy wymaga tego sytuacja (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2001 r., II UKN 466/00 oraz wyrok z dnia 19 grudnia 2000 r., II UKN 155/00). W orzecznictwie zauważono, że stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym nie musi jeszcze oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego. Tym kryteriom zazwyczaj odpowiada praca domownika rolnika, który świadczy określone prace stale (codziennie) w wymiarze nie mniejszym niż połowa etatu (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1997 r., II UKN 96/96, z dnia 3 lipca 2001 r., II UKN 466/00). Te wymogi spełnia w ocenie Sądu praca ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że ostatnio powołany przepis pozwala uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe okresami pracy w gospodarstwie rolnym do rozmiaru najbliższego (kolejnego) stażu okresów składkowych i nieskładkowych w zakresie wymaganym i koniecznym do

nabycia określonych uprawnień emerytalnych. Wnioskodawca wykazał okres składkowy i nieskładkowy w rozmiarze łącznym wynoszącym 18 lat i 27 dni, a zatem uwzględnienie całego okresu pracy w gospodarstwie rolnym (3 lata) pozwoliłoby na osiągnięcie przez niego 20-letniego okresu uprawniającego do emerytury na podstawie art. 28 ustawy emerytalnej. W ocenie Sądu praca w gospodarstwie rolnym rodziców w powyższym okresie powinna zostać zaliczona do stażu ubezpieczeniowego odwołującego jako okres uzupełniający i z tego powodu uznać należy za spełniony wymóg 20-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

W ocenie Sądu Okręgowego, ubezpieczony w dniu złożenia wniosku spełnił wszystkie niezbędne przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury przyznawanej po ukończeniu przez niego powszechnego wieku emerytalnego, bowiem miał ukończony(...)rok życia jak również posiadał łączny okres ubezpieczenia w wymiarze przeszło 20 lat. Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia(...)r., a więc pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek o to świadczenie.

W punkcie 2 wyroku, zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej Sąd z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. Mając na uwadze sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym, jak również występujące ograniczenia dowodowe, do przyznania ubezpieczonemu prawa do żadanego świadczenia konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego przed Sądem.

SSO Ewa Milczarek